

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Doct. Martini Lvtherii Avgvstiniani Theologi Synceri
Lvcvbrationvm Pars Vna, quas ædedit usq[ue] in annum
præsentem XX. Catalogum earu[m] uersa tibi pagina
indicabit. Alio Tomo, Domino Volente, ...**

Luther, Martin

Basileae, 1520

VD16 L 3411

Ervditissimo Viro Et Praestantissimo D. Andreeae Bodenstein Carelostadio,
syncerioris Theologiae assertori facile primario, Archidiacono
Vuittenbergeñ. praeceptor ac maiorii suo in Christo, Martinus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-34878

- ex timore mortis incurvant, quo quasi inuiti moriantur, non recipimus quia ueritati & rationi contrarium.**
- 8 Animas in purgatorio mereri maiorem gratiam, aut eorum premia minui, si alienis meritis liberetur, aut non esse certas de salute, aut suffragia nostra nolle, ut fidei nostrae & omni rationi aduersa negamus.**
- 9 Meritum passionis Christi non esse thesaurum ecclesiae, ex quo dentur indulgentiae, quia ueritati & apostolicis decretis obuians, negamus; sicut claves esse thesaurum ecclesiae, imperitissimum opinamur. Meritis quoque sanctorum nos adiuuari pie credimus.**
- 10 Dicere indulgentias non expedire, est error, dicere item indulgentias esse auctum aliquid operis, quo ipsum minus ualeat, error est pessimus. quare & hunc errare sentimus, qui dicit se teneri improbare indulgentias, quia dominus dicat, propter me deleo iniurias, non propter pecunias.**
- 11 Papam non posse remittere poenam pro peccato debitam per indulgentias, error, immo erroneum est eum non posse absoluere a poenis animas in purgatorio existentes. Omnium autem maxime non recipimus, quia morituri, infirmi, legitime impediti, non crimina publica habentes, indulgentias non egeant.**
- 12 Rhomanam ecclesiam non fuisse superiorem alijs ecclesijs ante tempora Sylvestri negamus, sed eum qui sedem beatissimi Petri habuit & fidem, successorem Petri & uicarium Christi generali semper agnouimus.**
- Contraximus quoad fieri potest, propositiones, has paucas accepimas, quod & alia ab his pendeant.

ERUDITISSIMO VIRO

ET PRAESTANTISSIMO D. ANDREAE BODENSTEIN
Carelostadio, syncerioris Theologiae assertori facile primario,
Archidiacono Vuittenbergen, praceptor ac maiori suo in
Christo, Martinus Lutherius Augustinen.

Eccles obliq
in Lutheriu
scripsit.

ALVTEM. Edidit Eccius noster, inlyte uir, schedula, in qua magnificis ampullis uerborum crepat (id aut homini moris est) sese aduersus te disputaturum Lipsiae, & ego id nomine tuo, cum ipso tractarum Augustae, si qua ratione contentio uestra, coram & amica familiaritate cōgressione cōponeret, quod nec tu, pro tua dignitate detrectasti. Sed ecce homo, pulchre memor, & sibi constans, postquam te fore de infamarat, tandem promittit in te, sed uertit in me impetum, ranarum ne an muscarum suarum nescio. Speraueram ego tractatum futurum de honestissimis seruis tuis, & de gratia dei, humana miseria, omninoque de ea re, quae inter uos uertitur. At meus Eccius in meas interierim nugas debachatur, aut pro more istorum dierum laruis iocatur potius, stultas quæstiones de indulgentijs, pene ex orco tandem reuocat, tua, uelut parerga, & summo (quod aiunt) dígito uix attingens. Forte spiritus sanctus præuidens hoc hominis ludibrii & nugacitatem, dedit in cor egregiorum dominorum doctorum Lipsensis studij, ut rei cusaret uobis hoc negotium apud se gerendum. Sed & ego nolo te optime Andrea, in fruolam

in friuolam & lauata m^ultitudinem hanc disputationem descendere, tum quod mea & me petit lauta hæc & καλλιπάρωθ', Κατεκάλεσος persona, tum q̄ ingenium tuum & tua disputatione digniora sint, q̄ ut in has sophistæ & meas nugas, indulgētias in- quam, seu rectius & uere negligentias, humilientur. Quas cū omnes doctores etiā scholastici, infelices Eccen præceptores, fateantur tamen & ipsi, primum nō esse necessarias Christiano, tum si nullæ essent, melius esse, ac per hoc ad scriptu Indulgētias & rē theologicam, sicut asinum ad lycā. Nec ego illas unq̄ mea disputatione res utilis. dignatus fuissim, nisi pro populo Christi Phrenapatas Mataeologos, authades & æschrocerdes oportuisset redarguere. Nihilominus tamē has res leuiculas, & nihil, magni isti & generosi Theologi, adeo curant misere, adeo pompis uel an xijs inflare conātur, ut in ijs summum & nominis, & officij sui decus constituis/ se videantur. Interim Theologie legitimo, & quod ad rem pertinet officio, pe- nititus posthabito, & in sabbata translato, non quidem lucri aut glorię emulatio ne, nisi minus principaliter per accidens, & in potentia, modo non sit nimis remota.

Quando autem ego, deo uolente, digniore conditione uiuere non permittor q̄ ut cum nugacibus & uanis sophistis, cum pestilentibus Rhomanī Ponti. & Rhomanantium tyrannorum adulatoribus ætatem consumam, gaudens & fit dens posthabeo istorum, mea seria ludo.

Quare mihi Eccen, nō damno te uanissimae gloriae, quod hanc schedulam edide, Ecclesie dispu-
ris, anteq̄ certus essem, qui Lipsenses in hac re facerent, immo postq̄ ex me acced-
peras eos omnino recusare, quia ex summo scilicet, & ex disputatione nunq̄ futu-
ra sperasti captare gloriam. Non criminor, quod subdole, & partū humane, ne/
dum theologice doctore Carelostadio alienas propositiones obieceris, quas cū tuos.
omnino illum non suscepturum sperares, iterum de summo in tantū uirum trium
phares. Nō q̄ror, qđ ad adulacionē foedissimā Papæ uersus me rursus in fabulas
traduxeris, nouosc q̄ a te factos errores mihi imposueris, & tamen nihil minus te
agere simularis. Toleramus ista a Theologo facta, id solum uolumus ostende-
re, nos scilicet intelligere strophas tuas infeliciter uersatas, & figuratas nihilo fi-
guratas & benigniter te moniere, ut deinceps p gloria tua, paulo ciuiliore astu-
tia, naso, immo calcaneo nostro insidieris. Agretem hanc & ueternosam tuam
prudentiam, in crassos tuos, consophistas ludas.

Interim esto uir fortis, & accingere gladio tuo super femur tuū potentissime,
postq̄ enim pro pace tua mediator ingratus fui, placebo fortasse cōcertator, nō
quod uincere proposuerim, sed quod post uictorias tuas Pannonicas, Longo/
bardicas, Baioaricas (modo tibi credamus) occasio tibi siam obtinēdi nominis, Triumpha/
quo & Saxonicus & Misnicus triumphator, ac si uoles, semper Augustus sa/
luteris in aeternum, ac sic gloriam επειπονείη πιεμένη adeptus, quiescas ita/
ta magistri tui sententiam, habitibus existentibus in materia cessat motus.
Quancq̄ mallem, ut monstrum, quod iam dixi in me alis, & quod te male ha-
bet, aliquando pareres, & naufeas quibus stomachus tuus periclitatur, tan-
dem euomeres in publicum, miniscq̄ illis tuis basilicis & glorioſis per omnia
ſinem imponeres! Sed ad te reuertor optime Andrea, & oro, ut una mecum
ad illustrissimum principem & ducem Georgium, prudentissimum quoq̄ Se-
natum Lipsiae scribas, siquam dignentur nobis domum uel prophanam in hoc
negocium collocare. Nam egregios dominos doctores de Vniuersitate, penit
nolo huius periculo iudicij onerari, quod & prudētissime recusarunt. Quin id
faciemus, adductis notarijs duobus, uterq̄ Eccen & Luthetius, & siqui alij idē
Bb ueling

Notarij dispu- uelint ad manum Notariorum diclet sua argumenta, & responsiones, quod eo-
tata, excipiēt. facio cōsilio, ne & nobis fœda illa iactantia, & frustraneus labor cōtingat, quæ
in Viennensi disputatione Eccij uidentur, tum ut clamor & gestus importuni,
quibus solent estuare & perdere ueritatem nostri seculi disputatores, cohibeant
omnia autem uel possibilī modestia in literas pronuncient; Atq; ea sic in literas
relata, offerri possint sedi Apłicę, ep̄is, & totius Christiani orbis iudicio. Vale,

CONTRA NOVOS ET VETERES ERRORES
defendet Martinus Lutherius has positiones se-
quentes in studio Lipsensi.

- 1 Quotidie peccat omnis homo, sed & quotidie pœnitit, docēte Christo, Pœnitentiam agite. Excepto uno nouo quoda m iusto, qui pœnitentia non indiget, cū etiam palmites fructiferos quotidie purget agricola coelestis
- 2 In bono peccare hominē, & peccatū ueniale, non natura sua, sed deī miseri- cordia solum esse tale, aut in p̄tero post baptismū peccatū remanēs, nega re, hoc est Paulum & Christum semel conculcare.
- 3 Qui opus bonum aut pœnitentiam, a peccatorū detestatione, ante dilectio nem iusticiā incipi, nec in eo peccari asserit, hunc inter Pelagianos hēre- ticos numeramus, sed & contra sacrū suū Aristotelem desipere p̄bamus.
- 4 Deus mutat pœnā æternā in temporalē, scilicet crucis portādæ, cui⁹ cano- nes aut sacerdotes nec statuendæ, nec auferendæ habent ullā potestatem, quanq; id ab adulatoribus noxijs seducti præsumere possint.
- 5 Quilibet sacerdos debet absoluere pœnitentem a poena & culpa, aut peccat: æque peccat superior prælatus si occulta sine causa referuat rationabi- liſſima, quantumlibet usus ecclesiæ, id est, adulatorum reficit.
- 6 Forte satisfaciunt animæ in purgatoriō pro peccatis. Sed quod deus a mori- turo plusq; uolūtariam mortem requirat, tanissima temeritate asseritur, quia nullis modis potest probari.
- 7 Veritatē & rationi contrariā est quidem, inuite morientes deficere in chari- tate, ideoq; pati hororē purgatoriū, modo ueritas & ratio sit idem, quod opinio Theologistarum.
- 8 Animas in purgatoriō esse certas de salute sua, nec gratiam in eis augeri, sc̄imus a Theologistis asseri: Sed miramur doctissimos uiros, q; huius fidei suæ rationem nec stulto ueresimilem reddere possunt.
- 9 Meritū Christi esse thesaurum ecclesiæ, & sanctorū meritis iuuari certū est
Esse autē thesaurū indulgentiarū nemo nisi fecundus adulator, extrauagā- tes a ueritate, & ficta quadā ecclesiæ praxes aut usus simulant.
- 10 Dicere indulgentias esse bonū Christiano, est in sanire: sunt enim uerissime op̄is boni uitii; & improbare indulgentias debet Christian⁹ ob abusum, quia dñs dicit, propter me deleo iniqtuitates tuas, non propter pecunias.
- 11 Papā posse remittere omnē pœnā pro peccatis debitā huius & futuræ uitæ, & quod indulgentiae proslint nō criminosis, sōniant s̄cure in doctissimi sophistæ, & pestiferi adulatores, non tamē uel nutu possunt ostendere.
- 12 Rhomanā ecclesiam esse omnibus alij superiorē, probatur ex frigidissimis Rhom. Pont. decretis intra. cccc. annos natūs, contra quæ sunt historiæ approbatae. Mc. annorū, textus scripturæ diuinæ, & decretum Niceni cō- cilij omnium sacratissimi.

F I N I S. Resol.